

RIKSDAGENS PROTOKOLL

Nr 1

ANDRA KAMMAREN

1965

11—12 januari

Debatter m. m.

Måndagen den 11 januari

	Sid.
Ålderspresidentens [hälsningsanförande	3
Anförande av talmannen efter talmansvalen	9
Meddelande ang. sammanträdestider m.m.	11

Tisdagen den 12 januari

Talmannens anförande vid riksdagens öppnande	12
--	----

Samtliga avgjorda ärenden

Måndagen den 11 januari

Val av talman och vice talmän	9
Val av sekreterare	10

I enlighet med § 49 regeringsformen och § 2 riksdagsordningen sammanträdde andra kammaren här i huvudstaden i den uti riksdagens hus för kammaren anordnade samlingsalen.

Måndagen den 11 januari

Kl. 11.00

§ 1

Hälsningsanförande

Sammanträdet öppnades av representanten för Stockholms stad herr **ERLANDER** såsom den ledamot, vilken bevisat de flesta riksdagarna, med följande ord:

Ärade kammarledamöter! I enlighet med riksdagsordningens föreskrifter hälsar jag eder välkomna till årets arbete. Jag vänder mig därvid särskilt till de många nya ledamöter som i dag inleder sin riksdagsbana.

Det är i år 100 år sedan representationsreformen beslöts av Sveriges riksdag. När beslutet fattades i december 1865, föregicks det av en debatt som betecknats som en av de mest lysande som förekommit i riksdagen. Under debatten uttalades dystra profetior inför framtiden, men de ljusa förhoppningarna dominerade likväl. Den allmänna opinionen förväntade sig att representationsreformen skulle ge riksdagen en central ställning i vårt statsskick.

Förhoppningarna har i allt väsentligt infriats. Det parlamentariska styrelseskicket har vunnit en fast förankring i svensk demokrati.

Riksdagen har varit en pådrivande kraft i samhällets ständiga omdaning, ett forum där nya idéer kunnat framföras, prövas och visa sin livskraft. I ett skede präglad av snabb förändrighet till följd av teknikens, vetenskapens och näringslivets rastlösa utveckling har riksdagen utgjort en garanti för att folkets vilja kunnat påverka utvecklingen till gagn för de enskilda medborgarna. Riksdagen har därigenom

också utgjort ett värn för stabiliteten i samhällsutvecklingen, ett skydd för lag och ordning och för människornas rätt.

Nu inledes en ny session. Den kommer liksom tidigare att för ledamöterna innebära ett hårt och slitsamt arbete, när de skall fullgöra sin uppgift att penetrera och ta ställning till principiella riktlinjer och konkreta detaljer i den mångfald av ärenden varav modern politik består.

Riksdagens ledamöter har svåra och betydelsefulla arbetsuppgifter, men de arbetsvillkor under vilka riksdagsmännen arbetar står icke i rimlig proportion till ärendenas vikt.

När jag nu för första gången på länge talar i denna kammare utslutande i egenskap av ledamot av riksdagen, ter det sig för mig naturligt att uttrycka den bestämda förhoppningen, att frågan om riksdagens arbetsformer och arbetsvillkor måtte tillmätas mycket stor betydelse vid de förestående förhandlingarna i författningsfrågan. Riksdagens centrala ställning i vårt statsskick motiverar att de människor, som fått förtroendet att i denna församling företräda svenska folket, och de riksdagspartier, som i sina idéer och förslag ger uttryck för folkets önsknings, skall erhålla arbetsvillkor, som bereder dem möjlighet till effektivt arbete och helhjärtat engagemang.

Med dessa ord ber jag, ärade kammarledamöter, att få förklara sammanträdet öppnat.

Detta anförande åhördes av kammarens ledamöter stående.

§ 2

Herr ordföranden tillkännagav, att han anmodat undertecknade att föra protokollet till dess sekreterare hunnit utses ävensom att kanslipersonal blivit av honom till erforderligt antal för tillfället antagen; och blev dessa åtgärder på framställd proposition av kammaren godkända.

§ 3

Upplästes följande till kammaren inkomna protokoll angående den i § 32 riksdagsordningen föreskrivna fullmaktsgranskningen:

Protokoll, hållet inför statsrådet och chefen för justitiedepartementet den 7 januari 1965.

I anledning av stadgandet i § 32 riksdagsordningen hade statsrådet och chefen för justitiedepartementet anmodat tre bland de av riksdagen valde fullmäktige i riksbanken och tre bland fullmäktige i riksgäldskontoret att närvara vid den granskning av riksdagsmannafullmakter som skulle inför departementschefen företagas innan årets riksdag sammanträdde; och infann sig nu av fullmäktige i riksbanken herrar Ahlkvist, Torsten Bengtson och Wedén samt av fullmäktige i riksgäldskontoret herrar Renlund, Strand och Waldemar Svensson.

Till justitiedepartementet hade insänts fullmakter för de vid allmänna valen under september 1964 utsedda 233 ledamöterna av riksdagens andra kammare, däribland medicine doktorn Bengt Junker, Stockholm, direktören Roland Lundberg, Malmö, och ombudsmannen Tore Bengtsson, Halmstad. Härefter hade, sedan Junker och Lundberg av sagt sig ledamotsuppdragen samt Bengtsson avlidit, till departementet inkommit fullmakter för tre personer — däribland folkskolläraren Eva Karlsson, Hälsingborg — vilka vid nya röstsammanräkningar blivit utsedda att inträda i de avgångnas ställe såsom ledamöter av kammaren. Slutligen hade

— i anledning av att Eva Karlsson avlidit — inkommit fullmakt för en person, som vid ny röstsammanräkning utsetts att inträda i hennes ställe.

De för Junker, Lundberg, Bengtsson och Eva Karlsson utfärdade fullmakterna undantogs från granskningen.

Till departementet hade härjämte den 18 december 1964 inkommit fullmakt för pol. mag. Lars Gustafsson J:r, Järfälla, vilken vid ny röstsammanräkning blivit utsedd till ledamot av andra kammaren för tiden till den 1 januari 1965 i stället för avlidnen ledamot av kammaren. Enär den tid, för vilken Gustafsson blivit vald, numera gått till ända, undantogs jämväl denna fullmakt från granskningen.

Vid granskning av övriga fullmakter framställdes icke någon anmärkning mot desamma.

Protokoll över granskningen och förteckning på de granskade fullmakterna skulle jämte fullmakterna överlämnas till andra kammaren.

I ämbetet:

K. G. Grönhagen

Den i protokollet omförmälda förteckningen var av följande lydelse:

Förteckning

på ledamöter av riksdagens andra kammare enligt fullmakter, granskade inför chefen för justitiedepartementet den 7 januari 1965.

Stockholms stad

- 1 Statsministern Tage Erlander
- 2 Professorn Bertil Ohlin
- 3 Ministern för utrikes ärendena
Torsten Nilsson
- 4 Professorn Gunnar Heckscher
- 5 Fru Nancy Eriksson
- 6 Advokaten Ingrid Gärde Widemar
- 7 Förbundsjuristen Astrid Kristensson
- 8 Metallarbetaren Hans Gustafsson
- 9 Chefredaktören Carl-Henrik Hermansson
- 10 Ombudsmannen Sigrid Ekendahl

- 11 Socialsekreteraren Einar Rimmerfors
- 12 Direktören Gösta Bohman
- 13 Civilekonomen, fil. lic. Hans Hagnell
- 14 Socionomen Ola Ullsten
- 15 Rektorn Stellan Arvidson
- 16 Byråchefen Erland Carbell
- 17 Fabrikören Filip W. Fridolfsson
- 18 Förste byråsekreteraren Folke Nihlfors
- 19 Pastor primarius Åke Zetterberg
- 20 Redaktören Axel Jansson
- 21 Fil. kand. Nils Kellgren
- 22 Chefredaktören Folke Björkman
- 23 Byrådirektören Daniel Wiklund
- 24 Direktören Bengt Sjönell

Stockholms län

- 25 Direktören Essen Lindahl i Lidingö
- 26 Landshövdingen Gunnar Helén i Saltsjö-Duvnäs
- 27 Folkskolläraren Gunnel Olsson i Österåker
- 28 Godsägaren Lennart Stiernstedt i Knivsta
- 29 Parkmästaren Carl-Erik Johansson i Södertälje
- 30 Förbundsjuristen Cecilia Nettelbrandt i Solna
- 31 Fru Anna-Lisa Lewén-Eliasson i Huddinge
- 32 Studierektorn Alf Wennerfors i Sundbyberg
- 33 Agronomen Erik Grebäck i Knutby
- 34 Småbrukaren Folke Trana i Östhammar
- 35 Förlagsredaktören, fil. mag. Augustinus Keijer i Lidingö
- 36 Smidesmästaren Bror E. Nyström i Norrtälje
- 37 Redaktören Erik Karlsson i Huddinge
- 38 Civilekonomen Bengt H. Bengtson i Solna
- 39 Förbundsordföranden Ingvar Carlsson i Tyresö
- 40 Lektorn Ingemar Mundebo i Lidingö

Uppsala län

- 41 Överförmyndaren John Lundberg i Uppsala
- 42 Statsrådet Ragnar Edenman
- 43 Överlantmätaren Erik Tobé i Uppsala
- 44 F. d. professorn Sten Wahlund i Uppsala
- 45 Läroverksadjunkten Blenda Ljungberg i Uppsala

Södermanlands län

- 46 Förste postiljonen Svante Lundkvist i Eskilstuna
- 47 Lantbrukaren Ragnar Ekström i Björkvik
- 48 Disponenten Sven Wedén i Eskilstuna
- 49 Översköterskan Rosa Andersson i Tosterö
- 50 Lantbrukaren Emil Elmwall i Björkhult, Sparreholm
- 51 Ombudsmannen Harry Berg i Nyköping
- 52 Hemmansägaren Carl Eric Hedin i Kärrboda, Nyköping

Östergötlands län

- 53 Talmannen Fridolf Thapper i Finsspång
- 54 Lantarbetaren Sven Persson i Skänninge
- 55 Kamreraren Karin Wetterström i Linköping
- 56 Kontoristen Astrid Bergegren i Norrköping
- 57 F. d. disponenten David Gomér i Rappestad, Vikingstad
- 58 Lantbrukaren Sigvard Rimås i Åsandby, Medevi
- 59 Ombudsmannen Lars Henrikson i Linköping
- 60 Ombudsmannen Rune Johansson i Norrköping
- 61 Disponenten Christian von Sydow i Norrköping
- 62 Metallarbetaren Oscar Franzén i Motala
- 63 Lantbrukaren Einar Gustafsson i Kårby, Fornåsa

Jönköpings län

- 64 Metallarbetaren Nils Oskar Harald Almgren i Norrahammar
 65 Ombudsmannen Anders Oskar Birger Forsberg i Nässjö
 66 Hemmansägaren Gustaf Ludvig Svensson i Vä, Reftele
 67 Chefredaktören Rickard Yngve Hamrin i Jönköping
 68 Direktören Carl-Wilhelm Lothigius i Örserumsbrunn
 69 Fabrikören Karl Artur Rask i Bredaryd
 70 Pastorn Sven Anton Bertil Johansson i Fridsberg, Lyckåsgård
 71 Affärsbiträdet Iris Sylvia Amanda Ekroth i Huskvarna
 72 Disponenten Gösta Erik Valdemar Sterne i Tranås

Kronobergs län

- 73 Statsrådet Rune Johansson
 74 Ombudsmannen Rune Gustavsson i Alvesta
 75 Hemmansägaren Erik Magnusson i Tumhult
 76 Kontorsföreståndaren Bengt Fagerlund i Kosta
 77 Lantbrukaren Bertil Johansson i Holstorp, Växjö

Kalmar län

- 78 Fru Tekla Torbrink i Kalmar
 79 Rektorn Stig Alemyr i Vimmerby
 80 Hemmansägaren Fritz Börjesson i Glömminge
 81 Lantbrukaren Eric Krönmark i Näfstad, Södra Vi
 82 Typografen Eric W. Johansson i Västervik
 83 Distriktslantmätaren Mac P. Hamrin i Kalmar
 84 Lantbrukaren Anders Dahlgren i Bäckaskog, Valdemarsvik

Gotlands län

- 85 Lantbrukaren Nils Franzén i Träkumla
 86 Fiskaren Bengt Arweson i Gothem
 87 Lantbrukaren Torsten Gustafsson i Stenkyrka

Blekinge län

- 88 Rörmontören Eric Karlsson i Olofström
 89 F. d. barnavårdsmannen Thyra Löfqvist i Mörrum
 90 Redaktören Olaus Nyberg i Karlskrona
 91 Ombudsmannen Nils Fridolfsson i Rödeby
 92 Lantbrukaren Claes Elmstedt i Hulta, Ronneby

Kristianstads län

- 93 Målarvärdaren Gunnar Engkvist i Bjärnum
 94 Kontorsföreståndaren Erik Johansson i Simrishamn
 95 Lantbrukaren Einar Larsson i Borrby
 96 Fruktodlaren Jöns Nilsson i Bästekille
 97 Sägverksarbetaren Arvid Nilsson i Lönsboda
 98 Elektrikern Gusti Gustavsson i Ängelholm
 99 Lantbrukaren Harald Skoglösa i Önnestad
 100 Socionomen Börje Nilsson i Kristianstad

Malmö, Hälsingborgs, Landskrona och Lunds städer

- 101 Expediören Erik Adamsson i Malmö
 102 Bankdirektören, fil. dr Carl Göran Regnéll i Lund
 103 Elektrikern Einar Henningsson i Hälsingborg
 104 Redaktören Eric Svenning i Malmö
 105 Kronofogden Sten Sjöholm i Hälsingborg
 106 Seminarieläraren Johannes Blidfors i Lund
 107 Ombudsmannen Anna-Greta Skantz i Malmö
 108 Fotografen Bertil Rubin i Malmö
 109 Komministern Märten Werner i Malmö
 110 Plåtslagaren Hugo Bengtsson i Landskrona

- 111 Ombudsmannen Eric Jönsson i Malmö
 112 Disponenten Sigfrid Löfgren i Malmö

Malmöhus läns valkrets

- 113 Fiskaren Hans Levin i Kämpinge
 114 Barnavårdsmannen Mary Holmqvist i Svalöv
 115 Lantbrukaren Nils G. Hansson i Skegrie, Trelleborg
 116 Agronomen Eric Nilsson i Svalöv
 117 Landstingsmannen Hans Jönsson i Arlov
 118 Expeditionsföreståndaren Eric Nelander i Trelleborg
 119 Lantbrukaren Stig F. Hansson i Önnarp, Skurup
 120 Trädgårdsmästaren Villiam Björk i Påarp

Hallands län

- 121 Förste inspektören Gösta Josefsson i Halmstad
 122 Lantbrukaren Johannes Antonsson i Dahla, Heberg
 123 Kontorsföreståndaren Ingemund Bengtsson i Varberg
 124 Kaptenen Gunnar Oskarsson i Halmstad
 125 Landskanslisten Wiking Werbro i Halmstad

Göteborgs stads valkrets

- 126 Poliklinikläkaren Elisabet Sjövall
 127 Leg. läkaren Bertil von Friesen
 128 Direktören Per Bergman
 129 Bankkamreraren Sven Gustafson
 130 Teol. dr Ove Nordstrandh
 131 Metallarbetaren Valter Kristenson
 132 Industritjänstemannen Gunvor Ryding
 133 Socialinspektören Brita Elmén
 134 Redaktören Kaj Björk
 135 Rektorn Thorvald Källstad
 136 F. d. förbundssekreteraren Gunnar Carlsson
 137 Disponenten Bengt Olof Thylén

Göteborgs och Bohus läns landstingsområdes valkrets

- 138 Lantbrukaren Carl E. Johansson

- 139 Fiskaren Olof Johansson
 140 Ombudsmannen Gunnar Gustafsson
 141 Lektorn Nils Carlshamre
 142 Distriktsstudieledaren Lennart Mattsson
 143 Landstingsmannen Henry Berndtsson
 144 Socionomen Evert Svensson

Älvsborgs län:

- norra valkretsen
 145 Fil. dr Hilding Johansson i Trollhättan
 146 Lantbrukaren Sven Antby i Långared, Anten
 147 Pappersbruksarbetaren Sven Andersson i Billingsfors
 148 Lantbrukaren Robert Johansson i Dockered, Olofstorp
 149 Kassören Ruth Anderson i Lerum
 150 Kammarherren James Dickson i Vikaryd, Alingsås

södra valkretsen

- 151 Stadskassören Rune Carlstein i Borås
 152 Disponenten Tage Magnusson i Borås
 153 Fru Gördis Hörnlund i Borås
 154 Lantbrukaren Arne Persson i Heden, Fritsla
 155 Pastorn Axel Gustafsson i Borås

Skaraborgs län

- 156 Lantarbetaren Nils Odhe i Vinninga
 157 Lantbrukaren Gunnar Larsson i Falköping
 158 F. d. barnavårdsmannen Elisabet Johansson i Skövde
 159 Köpmannen Gunnar Hyltander i Töreboda
 160 Lantmästaren Rolf Eliasson i Moholm
 161 Kamreraren Bengt Börjesson i Falköping
 162 Fabriksarbetaren Arne Blomkvist i Lidköping
 163 Bankkamreraren Gideon From i Skövde

Värmlands län

- 164 Länsarbetsdirektören Arvid Eskel i Karlstad
 165 Förste assistenten Viola Sandell i Karlstad
 166 Rörverksarbetaren Karl-Gustav Andersson i Storfors
 167 Lantbrukaren Bertil Jonasson i Mossberg, Ekshärad
 168 Redaktören Manne Ståhl i Karlstad
 169 Lantbrukaren Leif Cassel i Gunnerud, Alster
 170 Kommunalarbetaren Gunnar Eskilsson i Likenäsa
 171 Järnbruksarbetaren Holger Mossberg i Munkerud, Munkfors
 172 Komministern Sven Hector i Ny-skoga

Örebro län

- 173 F. d. ombudsmannen Erik Brandt i Aspabruk
 174 Försäljningschefen Henry Allard i Örebro
 175 F. d. disponenten Matteus Berglund i Askersund
 176 Folkskolläraren Lena Renström-Ingenäs i Kumla
 177 Landstingsmannen Erik Larsson i Södermalm, Öskeviksby
 178 Fru Marta Lindberg i Frövi
 179 Godsägaren Per-Eric Ringaby i Ullersäter
 180 Frisörmästaren Sven G. Andersson i Örebro

Västmanlands län

- 181 Expeditören Eric R. Carlsson i Västerås
 182 Kontoristen Rosalie Svensson i Kungsör
 183 Ombudsmannen Sven Hammarberg i Västerås
 184 Linjeingenjören Carl-Gustav Enskog i Västerås
 185 Lantbrukaren Sven Vigelsbo i Sala
 186 Verkmästaren Olle Göransson i Arboga
 187 Majoren Dag R. Edlund i Västerås

Kopparbergs län

- 188 Expeditören Sven Axel Mellqvist i Korsnäs
 189 Socionomen Elsa Ingeborg Lindskog i Söderbärke
 190 Lantbrukaren Lars Magnus Eliasson i Sundborn
 191 Järnbruksarbetaren Erik Leonard Östrand i Avesta
 192 Möbelhandlaren Anders Emanuel Jonsson i Mora
 193 Riksgäldsfullmäktigen Karl Torsten Fredriksson i Grängesberg
 194 Kontrollassistenten Karl Gustaf Harald Boo i By Kyrkby
 195 Distriktslantmätaren Bo Turesson i Mora
 196 Skogsarbetaren Kvikkers Olof Persson i Limesforsen

Gävleborgs län

- 197 Statsrådet Per Sigurd Lindholm
 198 Åkeriägaren Per Einar Asp i Kila-fors
 199 Ombudsmannen John Erik Eriks-son i Njutånger
 200 Ombudsmannen Folke Anders Haglund i Gävle
 201 Förste rektorn Olof Ragnar Westberg i Ljusdal
 202 Fru Gunbjörg Marie Thunvall i Ramsjö
 203 Ombudsmannen Henning Ferdinand Nilsson i Gävle
 204 Kommunalkamreraren Sven Erik Axel Ekström i Iggesund
 205 Skräddarmästaren Hans Per Wilhelm Nordgren i Söderhamn

Västernorrlands län

- 206 F. d. ombudsmannen Harald Kärrlander i Sollefteå
 207 Fabriksarbetaren Alf Andersson i Kvissleby
 208 F. d. generaldirektören Gunnar Hedlund i Mo, Rådom
 209 Åkeriägaren Bernhard Sundelin i Bredbyn
 210 Folkskolläraren John R. Andersson i Sundsvall

- 211 Advokaten Bo Martinsson i Sundsvall
 212 Ombudsmannen Gustaf Lorentzon i Kramfors
 213 Fru Elvira Holmberg i Prästmon

§ 4

Företogs uppprop av kammarens ledamöter.

Vid upppropet befanns herr Gustafsson i Stockholm, fru Lewén-Eliasson samt herrar Johanson i Västervik, Ståhl och Persson i Tandö vara frånvarande.

Herr Gustafsson i Stockholm, fru Lewén-Eliasson och herr Ståhl hade i till kammaren ingivna ansökningar, som nu upplästes, anhållit om ledighet från riksdagsgöromålen.

Från herr Johanson i Västervik hade till kammaren inkommit läkarintyg, vilket likaledes nu upplästes.

Herr Persson i Tandö hade genom annan ledamot av kammaren anmält sig vara på grund av sjukdom hindrad att närvara vid upppropet.

Jämtlands län

- 214 Hemmansägaren Helge Lindström i Lockne
 215 Ombudsmannen Birger Nilsson i Östersund
 216 Hemmansägaren Erik Larsson i Norderön
 217 Länskögvaktaren Valfrid Wikner i Sveg
 218 Hemmansägaren Elias Jönsson i Jämtlands Sikås

§ 5

Anställdes val av talman.

Efter det valsedlarna blivit öppnade och uppräknade befanns valet hava så utfallit, att 223 röster tillfallit herr Thapper och 1 herr Cassel; och hade kammaren alltså till talman utsett herr Thapper.

§ 6

Företogs val av förste vice talman.

Efter det valsedlarna blivit öppnade och uppräknade befanns valet hava så utfallit, att 196 röster tillfallit herr von Friesen och 6 herr Cassel; och hade kammaren alltså till förste vice talman utsett herr von Friesen.

§ 7

Anställdes val av andre vice talman.

Sedan valsedlarna öppnats och uppräknats befanns 170 röster hava tillfallit herr Cassel, 4 herr von Friesen, 1 herr Thapper och 1 herr Dickson, varför kammaren till andre vice talman utsett herr Cassel.

§ 8

Herr TALMANNEN:

Herr Ålderspresident, ärade kammar-

Västerbottens län

- 219 Statsrådet Gösta Skoglund
 220 Fru Astrid Lindekvist i Skellefteå
 221 F. kommunalarbetaren Henning Gustafsson i Skellefteå
 222 Lantbrukaren Jan-Ivan Nilsson i Tvärälund
 223 Jordbruksinstruktören Gunnar Lundmark i Lycksele
 224 Landstingsmannen Tore Nilsson i Agnäs
 225 Direktören Sigvard Larsson i Umeå

Norrbottens län

- 226 Kriminalkommissarien Ragnvald Lassinantti i Luleå
 227 Föreståndarinnan Annie Jäderberg i Kiruna
 228 Ombudsmannen Helmer Holmberg i Luleå
 229 Skoldirektören Ingvar Svanberg i Kalix
 230 Skogsinspektören Harald Larsson i Hedenäset
 231 Bageriarbetaren Erik Hammarsten i Älvsbyn
 232 Hemmansägaren Per Petersson i Gäddvik
 233 Affärskonsulenten Bertil Öhvall i Bergnäset

ledamöter! På egna och herrar vice talmäns vägnar ber jag att få framföra ett varmt tack för det stora förtroende som har visats oss genom de nyss förrättade valen.

§ 9

Upplästes ånyo och lades till handlingarna under § 4 här ovan omförmälda ansökningar och läkarintyg.

Ansökningarna var så lydande:

Till riksdagens andra kammare

På grund av utrikes resa anhåller undertecknad härmed om ledighet från riksdagsarbetet under tiden 11—24 januari.

Stockholm i januari 1965

Hans Gustafsson

Till riksdagens andra kammare

Undertecknad får härmed vördsamt anhålla om ledighet från riksdagsgöromålen under tiden 11 januari—18 januari 1965 för fullgörande av allmänt uppdrag utomlands.

Huddinge den 6 januari 1965

Anna Lisa Lewén-Eliasson

Till riksdagens andra kammare

På grund av utrikes resa för fullgörande av offentligt uppdrag får jag härmed anhålla om ledighet från riksdagsarbetet fr. o. m. dess början tills vidare, dock längst till den 20 januari 1965.

Karlstad den 6 januari 1965

Manne Ståhl

Kammaren biföll dessa ansökningar.

Av det för herr Johanson i Västerвик utfärdade läkarintyget inhämtades att denne till följd av sjukdom vore förhindrad att delta i riksdagsarbetet under tiden den 10—den 15 innevarande januari; och beviljades herr Johanson i Västerвик ledighet från riksdagsgöromålen under angivna tid.

I detta sammanhang beviljades herr Persson i Tandö ledighet från riksdagsgöromålen innevarande dag.

§ 10

Föredrogs åter det under § 3 här ovan intagna protokollet, varefter kammaren beslöt att, med godkännande av de däri avsedda fullmakterna, lägga protokollet till handlingarna.

§ 11

På hemställan av herr talmannen beslöt kammaren att genast företaga val av sekreterare, varefter det sålunda beslutade valet företogs; och befanns efter valsedlarnas öppnande och uppräknande valet ha så utfallit, att till sekreterare utsetts sekreteraren Sune K. Johansson med samtliga avgivna eller 171 röster.

Sedan sekreteraren på kallelse infunnit sig, meddelade herr talmannen honom underrättelse om valets utgång och hälsade honom välkommen.

Protokollföringen övertogs härefter av sekreteraren.

Nancy Eriksson

Bo Turesson

§ 12

Tillkännagavs, att Kungl. Maj:t låtit genom offentligt anslag bjuda och kalla riksdagens samtliga ledamöter att tisdagen den 12 innevarande månad kl. 11 infinna sig i slottskapellet samt, efter förrättad gudstjänst, enligt § 34 riksdagsordningen begiva sig till rikssalen för att där inhämta vad Kungl. Maj:t hade att meddela riksdagen.

§ 13

Herr talmannen meddelade, att till kammarens förfogande överlämnats ett antal inträdesbiljetter till rikssalen vid riksdagens öppnande, och hemställde, att fördelning av dessa biljetter finge ske genom kammarens kansli med iakttagande, att de för ledamöterna från var och en av rikets valkretsar avsedda biljetterna utlämnades till valkretsens äldste närvarande representant, som sedermera finge ombesörja den vidare utdelningen.

Detta förslag blev av kammaren bifallet.

§ 14

**Meddelande ang. sammanträdestider
m. m.**

Herr TALMANNEN anförde:

Till kammarens ledamöter har utdelats bl. a. en preliminär plan för sammanträdena under vårsessionen 1965. Därav framgår att val av ledamöter och suppleanter i utskott avses skola äga rum vid sammanträdet torsdagen den 14 januari kl. 11.00 och att remissdebatten, såsom tidigare preliminärt meddelats, kommer att ta sin början tisdagen den 19 januari kl. 10.00. Av planen framgår vidare att de särskilda frågestunderna alltjämt kommer att förläggas till

tisdagarna men ta sin början kl. 15.30, d. v. s. en halvtimme senare än under föregående år.

Till komplettering av det likaledes utdelade meddelandet om kostnadsfri skrivhjälp till kammarens ledamöter vill jag nämna, att även partigruppernas kanslier under denna session tills vidare försöksvis kommer att erhålla kostnadsfri skrivhjälp, varvid utskriften ombesörjes av ekonomibyråns skrivbyrå.

Kammarens ledamöter åtskildes här efter kl. 12.10.

In fidem

Sune K. Johansson

Tisdagen den 12 januari

Kl. 10.30

§ 1

Upplästes följande till kammaren inkomna ansökningar:

Till riksdagens andra kammare

Härmed får jag anhålla om ledighet från riksdagsarbetet från och med den 18 januari 1965 för deltagande i Förenta Nationernas generalförsamling i New York.

Stockholm den 11 januari 1965

Torsten Nilsson

Till riksdagens andra kammare

På grund av deltagande i FN:s generalförsamling anhåller undertecknad om ledighet från riksdagsarbetet fr. o. m. den 14 januari 1965 och tills vidare.

Stockholm den 11 januari 1965

Ingemund Bengtsson

Kammaren biföll dessa ansökningar.

§ 2

På förslag av herr talmannen, som förklarade sig ha om tiden för valen

samrätt med första kammarens talman, beslöt kammaren att vid plenum onsdagen den 13 innevarande januari företaga val av fyra ledamöter i talmanskonferensen, två kanslideputerade jämte suppleanter, sex ledamöter att jämte talmannen och vice talmännen tillsätta befattningshavare hos kammaren samt fyra ledamöter att handhava vården om kammarens ekonomiska angelägenheter.

§ 3

På förslag av herr talmannen, som förklarade sig ha om tiden för jämväl dessa val samrätt med första kammarens talman, beslöt kammaren att vid plenum torsdagen den 14 i denna månad företaga val av dels ledamöter och suppleanter i de ständiga utskotten, dels revisorer och revisorssuppleanter för granskning av statsverkets, riksbankens och riksgäldskontorets tillstånd, styrelse och förvaltning, dels ock medlemmar och suppleanter i Nordiska rådet.

§ 4

Herr talmannen och kammarens ledamöter begav sig kl. 10.45 till slottskapellet, där riksdagspredikan hölls av domprosten teologie doktorn Conny Edlund i Göteborg. Efter slutad gudstjänst begav sig kammaren till rikssalen. Hans Maj:t Konungen öppnade där riksdagen med ett tal. Sedan första kammarens talman härefter framfört första kammarens undersåtliga vördnad, framträdde **ANDRA KAMMARENS TALMAN** och yttrade:

Eders Majestät!

Trots vissa förbättringar i relationerna mellan stormakterna synes det tyvärr i många delar av världen alltjämt kvarstå konflikthanledningar, som påkallar den största uppmärksamhet från alla fredsbevarande krafters sida. Vårt folk, som haft den oskattbara förmånen av en mer än 150-årig fred, är enigt om att i fortsättningen liksom hittills göra allt vad i dess förmåga står för att gagna och tjäna fredens sak. Ett mycket stort antal svenska medborgare har ställt sig till förfogande för att fullgöra de ansvarfulla uppdrag vårt land påtagit sig i Förenta Nationernas fredsarbete. Deras insatser är värda ett varmt och tacksamt erkännande.

Åtgärder för att främja friare handelsförbindelser och ett vidgat ekonomiskt samarbete mellan nationerna ligger helt i linje med våra tidigare strävanden. Möjligheterna att även på denna väg hjälpa och stödja utvecklingsländerna bör tillvaratas.

Vi konstaterar med tillfredsställelse den gynnsamma ekonomiska utveckling som ägt rum i vårt land. Knappheten på kapital och arbetskraft nödvändiggör emellertid även i fortsättningen en aktiv ekonomisk politik. Olägenheterna av denna knapphet blir särskilt påtagliga då det gäller att lösa sådana utomordentligt angelägna sam-

hällsuppgifter som utökning av bostadsbyggandet och utbyggnad av åldrings- och sjukvården. Regering och riksdag ställes härvid ofta inför mycket svåra avvägningsproblem.

De av Eders Kungl. Majestät bebådade förslagen om en omläggning av skattesystemet, om ett nytt system för kommunal skatteutjämning och om statens övertagande av en betydande del av kommunernas kostnader för folkpensioneringen synes välmotiverade. Ökningen av stödet till forskningen torde få betydelse icke minst för vårt lands ekonomiska utveckling på längre sikt. I förslaget om ökade insatser för folkbildning och annan kulturell verksamhet ser jag ett tecken på att den budget som nu framlägges ger riksdagen möjligheter att ta fasta på ett uttalande i Eders Majestäts tal till svenska folket på juldagen: vi måste allvarligt se till, att det materiella inte blir självändamål.

Under det år som nu begynt kommer inom riksdagen att vidtagas vissa sedan länge planerade åtgärder i syfte att underlätta och effektivisera riksdagens arbete.

Andra kammaren kommer att i positiv anda och med sedvanlig grundlighet pröva Eders Majestäts framställningar.

Andra kammaren betygar Eders Majestät sin undersåtliga vördnad.

Till envar av talmännen överlämnades nu ett exemplar av dels Kungl. Maj:ts proposition nr 1, angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1965/66, dels ock Kungl. Maj:ts berättelse till 1965 års riksdag om vad i rikets styrelse sig tilldragit, varefter ceremonien på rikssalen avslutades; och åtskildes kammaren vid utgåendet från rikssalen, enligt beslut fattat före avgången från dess samlingsrum.

In fidem

Sune K. Johansson